

בנין שנהרס מטיל איראני ואי פינאיו גורם נזקים לכל הסביבה מי ישלם ההפסד

בית דין ירושלים

לדיני ממונות ובירורי יוחסין

נימוקי דין תורה זה מתוך הנפסק באחד מסניפי בית הדין בבני ברק ובקרית ספר (מודיעין עילית) בשבתו כבוררות וכבית הוראה לממונות במעמד שני צדדים, ע"י דיין יחיד או מותב תלתא

(תיק זה פורסם כבר בחוברות המודפסות של בית הדין)

תיק מס' 2657.

דין ודברים שנטען בענין חיוב תיקון נזקי טיל שנפל ממדינת אויב על בנין פרטי באמצע המלחמה, ועשאו רעוע ומט ליפול, וזה ברחוב עסקים ותעשייה ומסחר ראשי, ובגלל הסכנה סגרה המשטרה את הרחוב לתנועה זמן ארוך, ולבעלי העסקים נגרמים נזקים היות ואין באים בשעריהם.

טוענת העירייה שאין זה באחריותה לסדר נזקים ברכוש שבתחום הפרטי, ואחריותה מוגבלת לסיכונים ותיקונים שנמצאים במרחב הציבורי בלבד. והאחריות של תיקון בתים פרטיים המזיקים את רשות הרבים היא על כתפי בעלי הנכסים הפרטיים. ואם נגרם נזק כתוצאה מבעל בנין פרטי, יש לתובעו באופן פרטי לבימ"ש על כל הנזקים שהוא גורם.

טוען בעל הבנין שהוא רוצה לתקן מיד, אבל היות ושמאים של חברות הביטוח שלו, ושל הרשות לפיצויים מטעם המדינה לניזוקים מהמלחמה, טרם הגיעו. אם יתקן יפסיד את הפיצוי כי לא יוכלו לשום את נזקו. ואינו צריך להפסיד על עיכוב הנגרם מאשמת רשויות המדינה השונות.

ולפי המשפט הישראלי יכולים כל השכנים בעלי החנויות והעוברים ושבים לתבוע ממנו פיצוי על כל נזקי הגרמא שלהם של מניעת ריווח, למפרע וגם להטיל עליו קנס להבא על כל יום עיכוב מתיקון

הבנין הרעוע שלו, בסכומים ששווים יותר מכל הפיצויים שחולם לקבל, ויותר ממה ששווה כל הנכס שלו, ועשוי להשאר בעירום ובחוסר כל ואף מעבר לזה.

והשאלה היא מה לפי ההלכה חובת בעל הבנין ומה אפשר לקונסו, או שלא חייב.

אחרי בירור כל הטענות ואין סתירות בין הצדדים הוכרע למעשה: שהדין מפורש בב"מ קיז הכותל והאילן שנפלו וכו', ועי' טור בסימן תטז. והב"י שם מבאר באיזה היזק נותנים לו זמן ל' יום כפי שמוזכר שם בגמ' ובב"ק דף ו' ובאיזה נזק חייב לתקן מיד ואין לו זמן ל' יום, ומוכיח מב"ק דף כח ב. ונראה שנידוננו שייך לאלו שחייב לתקן מיד.

ואם לא מתקן מי שחייב, אין לחייבו בקנסות וגרמא, אלא להכנס לביתו לתקנו "על חשבוננו" דהיינו לעקלו להשכירו עד שיכוסה ההשקעה. כמ"ש בנמוק"י בפרק הבית והעליה במשנה הרי בעל העליה בונה את הבית ודר בתוכה, וע"פ פלוגתת רב אחא שר הבירה ורבא בשם רב נחמן בכתובות דף פח א שנחלקו לגבי שלא בפניו. אבל בפניו לכו"ע כופין ואם לא מתקן מתקנים בשבילו ונכנסים לבית עד שישלם וכו'. ויעוי' במגיד משנה פרק ד' משכנים הלכה ג, ובתשובת הרשב"א חלק ב סי' מד, ובתשובת הרמ"א סי' עז, ובסמ"ע בסימן קסד סק"א דמחלק בין נפילה גמורה ובין נזק שצריך רק תיקון, ושם בט"ז.